

Zagadnienia do etapu I Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Historii
dla uczniów szkół podstawowych województwa śląskiego
w roku szkolnym 2025/2026

1. Cywilizacje starożytne:

- a) porównanie koczowniczego trybu życia z osiadłym;
- b) cywilizacje Starożytnego Wschodu (Mezopotamii, Egiptu i Izraela) oraz cywilizacje starożytnej Grecji i Rzymu - lokalizacja w czasie i przestrzeni oraz charakterystyka struktur społecznych i systemu wierzeń;
- c) systemy sprawowania władzy oraz organizacja społeczeństwa w Egipcie, Atenach peryklejskich i Rzymie;
- d) najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej świata starożytnego w różnych dziedzinach: filozofii, nauce, architekturze, sztuce, literaturze;
- e) narodziny oraz rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa.

2. Świat islamski i Bizancjum:

- a) zasięg podbojów arabskich i ich wpływ na Europę;
- b) zasięg i osiągnięcia cesarstwa bizantyjskiego;
- c) dostrzeganie różnic między chrześcijaństwem wschodnim i zachodnim.

3. Władza, społeczeństwo i kultura średniowiecznej Europy:

- a) państwo Franków;
- b) rozłam w Kościele w XI wieku;
- c) relacje pomiędzy władzą cesarską a papieską;
- d) system lenny i podziały społeczne w średniowieczu;
- e) życie średniowiecznego miasta i wsi;
- f) kultura rycerska;
- g) styl romański i styl gotycki;
- h) rola Kościoła (w tym zakonów) w dziedzinie nauki, architektury, sztuki i życia codziennego.

4. Polska w okresie wczesnopiastowskim:

- a) państwo pierwszych Piastów i umiejscowienie jej w czasie i przestrzeni;
- b) okoliczności przyjęcia chrztu przez Piastów oraz następstwa chrystianizacji Polski;
- c) kryzys, odbudowa i rozwój państwa Piastów za rządów Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego;
- d) dokonania Bolesława Krzywoustego.

5. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego:

- a) przyczyny oraz skutki rozbicia dzielnicowego;
- b) przemiany społeczne i gospodarcze, z uwzględnieniem ruchu osadniczego;
- c) sytuacja międzynarodowa ziem polskich w okresie rozbicia dzielnicowego;
- d) proces zjednoczenia państwa polskiego na przełomie XIII i XIV wieku.

6. Polska w XIV - XV wieku:

- a) rozwój terytorialny państwa polskiego w XIV i XV wieku;
- b) dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej oraz w polityce zagranicznej;
- c) unia Polski z Litwą;
- d) związki Polski z Węgarami w XIV i XV wieku;
- e) relacje polsko-krzyżackie w XIII-XV wieku;
- f) rozwój monarchii stanowej i uprawnień stanu szlacheckiego (do konstytucji nihil novi).

7. Wielkie odkrycia geograficzne:

a) przyczyny i skutki odkryć geograficznych;

b) najważniejsze dokonania odkrywców na przełomie XV i XVI w.

8. Europa w XV i XVI wieku:

a) cechy renesansu europejskiego i najważniejsze osiągnięcia przedstawicieli tej epoki;

b) przyczyny i następstwa reformacji;

c) kontrreformacja w Kościele katolickim.